

Prof. dr hab. Jolanta Blicharz
Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii
Uniwersytet Wrocławski

RECENZJA

dorobku naukowego Pana dr. **Radosława Mędrzyckiego** w związku z
postępowaniem w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie
nauk społecznych w dyscyplinie **nauki prawne**

W wykonaniu postanowienia Prezydium Rady Doskonałości Naukowej z dnia 4 czerwca 2022 r. (data doręczenia 6 lipca 2022 r.) w sprawie powołania recenzentów w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego doktorowi Radosławowi Mędrzyckiemu w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki prawne, w tym mnie, przedkładam recenzję osiągnięć naukowych Habilitanta oraz jego aktywności naukowej.

Postępowanie w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego- w obowiązującym stanie prawnym- stawia przed Kandydatem warunki określone w art. 219 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r.- Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz.U. 2022 poz. 574). Stopień doktora habilitowanego może być nadany osobie, która posiada stopień naukowy doktora oraz:

- 2) posiada w dorobku osiągnięcia naukowe albo artystyczne, stanowiące znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny, w tym co najmniej:
- a) 1 monografię naukową wydaną przez wydawnictwo, które w roku opublikowania monografii w ostatecznej formie było ujęte w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. a, lub
 - b) 1 cykl powiązanych tematycznie artykułów naukowych opublikowanych w czasopiśmie naukowym lub w recenzowanych materiałach z konferencji międzynarodowych, które w roku opublikowania artykułu w ostatecznej formie były ujęte w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. b, lub

c) 1 zrealizowane oryginalne osiągnięcie projektowe, konstrukcyjne, technologiczne lub artystyczne;

3) wykazuje się istotną aktywnością naukową albo artystyczną realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej.

Zadaniem recenzenta jest zatem dokonanie oceny całokształtu działalności Kandydata do stopnia doktora habilitowanego i udzielenie odpowiedzi na pytania, czy dr Radosław Mędrzycki wypełnia stawiane przez ustawę kryteria oraz czy jego dorobek odpowiada wskazanym warunkom.

1. Dane o Kandydacie

Pan dr Radosław Mędrzycki w 2008 r. ukończył studia magisterskie na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie uzyskując tytuł zawodowy magistra prawa na podstawie pracy magisterskiej pt. *Przyrzeczenie publiczne jako instytucja prawa administracyjnego*.

Tuż po zakończeniu studiów dr Radosław Mędrzycki rozpoczął karierę naukowo-dydaktyczną, gdyż w 2008r. został zatrudniony na stanowisku asystenta w Katedrze Prawa Administracyjnego i Samorządu Terytorialnego na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie.

W 2009r. ukończył również studia podyplomowe w zakresie Ochrony Informacji Niejawnych i Danych Osobowych na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie

Uchwałą Rady Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie z dnia 8 marca 2016r. został Panu Radosławowi Mędrzyckiemu nadany stopień naukowy doktora nauk prawnych na podstawie rozprawy *Zadania administracji publicznej w zakresie przeciwdziałania bezdomności – studium administracyjnoprawne*.

Po uzyskaniu stopnia doktora Habilitant awansował w 2016 r. na stanowisko adiunkta w Katedrze Prawa Administracyjnego i Samorządu Terytorialnego na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, gdzie pracuje do chwili obecnej.

Uwzględniając opisane wyżej etapy kariery zawodowej uwieńczone uzyskaniem stopnia doktora stwierdzam, że pierwszy ustawowy warunek wymagany do wszczęcia

procedury w sprawie nadania stopnia naukowego doktora habilitowanego - został spełniony.

2.Ocena dorobku naukowo-badawczego, stanowiącego wkład w rozwój dyscypliny naukowej

2.1. Informacja o liczbie publikacji naukowych

Pełny wykaz publikacji obejmuje 52 pozycje (w tym redakcje i współredakcje).

2.1.1. Wykaz autorskich i współautorskich artykułów naukowych w wydawnictwach krajowych i międzynarodowych:

- przed uzyskaniem stopnia doktora (2009-2015): 4,
- po uzyskaniu stopnia doktora (2016-2021): 18 oraz jeden artykuł przyjęty do druku w 2022r.

2.1.2. Wykaz autorskich monografii:

- po uzyskaniu stopnia doktora (2021): 1,

2.1.3. Wykaz współautorskich monografii:

- po uzyskaniu stopnia doktora (2017-2021): 3,

2.1.4. Autorski udział w opracowaniach zbiorowych

- przed uzyskaniem stopnia doktora (2009-2015): 10,
- po uzyskaniu stopnia doktora (2016-2021r.): 15.

2.1.5. Redakcja i współredakcja:

- po uzyskaniu stopnia doktora (od 2017r.): 2

2.2. Informacja o najważniejszych czasopismach

Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny (aktualnie 70 pkt),

Białostockie Studia Prawnicze (aktualnie 140 pkt),

Review of European and Comparative Law (aktualnie 70 pkt),

Prawo Kanoniczne (aktualnie 70 pkt),

Eastern European Journal of Transnational Relations (aktualnie 70 pkt).

2.3.Dane naukometryczne

Według Publish or Perish liczba cytowań wynosi 49 (autocytowań-40)

Według Publish or Perish Index Hirscha wynosi:5

2.4. Ocena wskazanych przez Kandydata najważniejszych osiągnięć naukowo-badawczych

Podstawowym elementem oceny w procedurze habilitacyjnej stanowi monografia – *Zasada solidarności społecznej w prawie samorządu terytorialnego*, Wydawnictwo Wolters Kluwer, Warszawa 2021, s.356- przedstawiona przez dr. Radosława Mędrzyckiego jako osiągnięcie naukowe.

Ocena walorów naukowych powołanej rozprawy wymaga uprzedniej analizy zasadniczych elementów opracowania monograficznego, do których należy zaliczyć: - wybór tematyki badawczej, - zastosowaną metodologię i metody badawcze, - konstrukcję (strukturę) pracy i jej zakres, - merytoryczną treść rozważań oraz stronę warsztatową opracowania.

2.4.1. Wybór tematu

Sformułowanie tematu monografii jako: *Zasada solidarności społecznej w prawie samorządu terytorialnego* wskazuje na skonkretyzowany obszar badawczy. Dr Radosław Mędrzycki podjął się tu tematu o dużej doniosłości prawnej. Niewątpliwie problematyka solidarności społecznej była przedmiotem analiz doktryny, jednakże przedstawiciele nauki zajmowali się tym zagadnieniem przede wszystkim przyczynkarsko, niejednokrotnie z biegunowo odmiennej perspektywy.

Warto w tym miejscu zaznaczyć, że w literaturze zagranicznej pojęcie solidarności jest coraz częściej przywoływane, jeśli chodzi o zasady i wartości, które powinny kierować etycznymi praktykami podmiotów zdrowia publicznego. W tym sensie solidarność jest dla niektórych autorów wartością bardziej odpowiednią do odgrywania centralnej roli w etyce zdrowia publicznego niż bardziej indywidualistyczne wartości, takie jak autonomia, zwykle uważana za centralną dla etyki biomedycznej lub klinicznej (zob. F. Baylis, N.P. Kenny, S. Sherwin, *A Relational Account of Public Health Ethics*, Public Health Ethics, Volume 1, Issue 3, November 2008, s. 196–209).

Habilitant podejmując ten temat ujął go całościowo i w dość szerokiej normatywnej perspektywie, i dopiero ta okoliczność stanowi znaczny wkład w rozwój dyscypliny – nauki prawne. Ma ona szczególne znaczenie w kontekście okoliczności, że dziś zbyt

mało poświęca się miejsca problematyce zasady solidarności społecznej. Jest to niewątpliwie spowodowane dużą dynamiką zmian w prawie, które prowadzą do koncentrowania się na rozważaniach o charakterze komentatorskim, a mniejszym stopniu na twórczym rozwijaniu tej zasady, która powinna stanowić podstawę i teoretyczny fundament pod takie komentowanie współczesnych regulacji prawnych.

Nasuwa się zatem spostrzeżenie, że Habilitant wyjątkowo trafnie dokonał wyboru tematu. Podkreślenia wymaga nie tylko niewątpliwie nowatorski, ale jednocześnie aktualny temat, istotny zarówno w obszarze teorii, jak też praktyki.

2.4.2. Metodologia i metody badawcze

Dokonanie oceny zastosowanej metodologii i doboru metod badawczych służących jej realizacji wymaga odniesienia się w pierwszej kolejności do sformułowanego: założenia (w sensie: celu) pracy, podstawowych problemów badawczych, podlegających weryfikacji hipotez lub tez.

Lektura Rozdziału pierwszego (*Zagadnienia Wprowadzające*) ocenianej monografii wskazuje, że „celem pracy jest analiza normatywizacji solidarności w prawie samorządu terytorialnego” (s.21). Mam jedynie jedną uwagę do celu, w którym Habilitant użył pojęcia „analiza”. Mianowicie „analiza” jest techniką badawczą prowadzącą do osiągnięcia celu, a nie celem samym w sobie. Wynikiem analizy, a więc celem badań może być np. identyfikacja, ocena itp.

W rozprawie równie istotne jak określenie podstawowego problemu naukowego/badawczego jest postawienie weryfikacji hipotezy lub tezy. W monografii sformułowano hipotezę badawczą główną, w której Autor nawiązuje do głównego celu pracy i zakłada, że „solidarność społeczna jest istotnym elementem współczesnego prawa samorządu terytorialnego i wpływa na przekształcenia tego prawa” (s.21).

Habilitant, formułuje dodatkowo dwa pytania badawcze, mające niejako charakter pomocniczy w aspekcie realizacji głównego celu badawczego:

P. 1. W jaki sposób solidarność jest realizowana w prawie samorządu terytorialnego – jakie są wzorce regulacyjne solidarności używane w prawie samorządu terytorialnego? oraz

P.2. Czy solidarność przejawia się w rozszerzaniu zadań publicznych samorządu terytorialnego?

Przeprowadzenie badań w przedstawionym wyżej zakresie wymagało odpowiedniego przygotowania pola badawczego, co też Habilitant w sposób konsekwentny, w niektórych miejscach może nazbyt rozbudowany, czynił od pierwszego rozdziału monografii.

Odnosząc się do zastosowanych metod badawczych w kontekście obranych założeń badawczych-Habilitant wykazał się w tym zakresie dużą kompetencją, co dobrze wróży w jego dalszych pracach badawczych.

2.4.3. Konstrukcja (struktura) i zakres rozprawy

Struktura rozprawy naukowej odzwierciedla określony przez Autora obszar badawczy i jest konsekwencją przyjętego celu badawczego oraz służy weryfikacji założonej hipotezy badawczej głównej. Oceniana monografia składa się z pięciu rozdziałów. Merytoryczną część rozprawy zamyka *Zakończenie i wnioski*, w których Autor odnosi się do celu (pytań) badawczych oraz zgłasza swoje wnioski. W zakresie konstrukcji wewnętrznej poszczególnych rozdziałów (oprócz rozdziału pierwszego *Zagadnienia wprowadzające*, pełniącego funkcję wstępu oraz przygotowania metodologicznego i pojęciowego dalszych rozważań) pozytywnie oceniam zamieszczenie cząstkowych podsumowań, co sprzyja łatwemu „uchwyceniu” ustaleń badawczych poczynionych przez Autora monografii w danym rozdziale. Zaznaczyć pragnę, że poniżej nie będę opisywać kolejnych rozdziałów monografii, a skupię się na jej konstrukcji i zakresie.

Analiza obranej struktury monografii wskazuje, że dwa pierwsze rozdziały teoretyczne przybliżają terminologię dotyczącą prawa samorządu terytorialnego i normatywizacji (rozdz. I) oraz solidarności (rozdz. II). Jest to prawidłowe podejście, gdyż uwzględnia klasyczną regułę, zgodnie z którą w pierwszej kolejności należy przedstawić istotę podstawowych pojęć będących tematyką monografii. W kolejnym rozdziale III dokonana jest charakterystyka solidarności społecznej jako zasady konstytucyjnej. Natomiast ostatnie rozdziały, jawią się jako kluczowe z perspektywy celu rozprawy. Dotyczą one implikacji zasady solidarności społecznej zarówno w sferze ustrojowej samorządu terytorialnego (rozdz. IV), jak i w prawie materialnym samorządu terytorialnego (rozdz. V). Merytoryczną część rozprawy zamyka

Zakończenie i wnioski, będące rekapitulacją badań i analiz przeprowadzonych we wcześniejszych częściach monografii. Biorąc również pod uwagę szczegółowy podział rozdziałów na poszczególne paragrafy, strukturę pracy z punktu widzenia tematu określonego w tytule można uznać za kompletną.

2.4.4. Merytoryczna treść rozważań

Dla oceny wkładu w rozwój naukowy danej dziedziny lub gałęzi prawa znaczenie ma treść dysertacji naukowej, w tym wyrażane przez Autora- na podstawie przeprowadzanych analiz- poglądy i formułowane wnioski. W tym zakresie, po zapoznaniu się z zawartością merytoryczną ocenianej monografii, stwierdzam, że:

1. Kandydat sam sobie wyznaczył wysoką poprzeczkę konstruując temat pracy, w którym nie ograniczył się wyłącznie do samej zasady solidarności społecznej, ale zdecydowanie „urozmaicił” pole badawcze wytyczając sobie zadanie polegające na poszukiwaniu oddziaływania zasady solidarności społecznej na prawo samorządu terytorialnego. W tym obszarze badawczym Habilitant krok po kroku (rozdział po rozdziale) konsekwentnie zrealizował postawione założenia, przy czym dzielił się z czytelnikami wnioskami z każdego kolejnego etapu pracy;
2. monografia stanowi dzieło rzetelne metodologicznie oraz merytorycznie. Argumentacje oraz prezentowane poglądy są przekonujące, a sądy wyważone;
3. monografia potwierdza szeroką wiedzę i doświadczenie Habilitanta, który nie ukrywał, że problematyką solidarności społecznej zajmował się wcześniej. Potwierdzają to publikacje: *Solidarność społeczna wobec grup najbardziej wykluczonych społecznie w procesie rewitalizacji*, „Metropolitan. Przegląd Naukowy” 2018/1; *Odnawialne źródła energii w kontekście solidarności społecznej – wprowadzenie do problematyki*, „Ikar” 2019/1; *Solidarność we współczesnej wspólnocie samorządowej jako element prawa do dobrego samorządu terytorialnego* [w:] *Prawo do dobrego samorządu – perspektywa obywatela i mieszkańca*, red. M. Małysa-Sulińska, M. Stec, Warszawa 2021. Należy zatem stwierdzić, że monografia nie jest dziełem przypadku, tylko efektem świadomej podjętej i przemyślanej rzetelnej pracy badawczej;
4. Habilitant sformułował wnioski, które znajdują poparcie w wywodach zawartych w merytorycznych częściach pracy. W tym zakresie wnioski uważam- co do zasady- za dobrze osadzone w toku rozważań i właściwie uargumentowane;

5. obszerność literatury naukowej (prawie 26 stron) oraz sposób jej wykorzystania w monografii potwierdza tylko pełne zaangażowanie jej Autora w proces badawczy oraz świadczy o dobrej orientacji w piśmiennictwie związanym z tematyką podjętą w monografii.

Cały szereg sformułowanych wyżej pozytywnych ocen w zakresie dotyczącym recenzowanej rozprawy habilitacyjnej wskazuje na jej niewątpliwe walory naukowe. Dają one podstawy do stwierdzenia, że praca jest wartościowa i cenna pod względem naukowym. Nie oznacza to, że praca nie ma także i swoich słabszych stron.

W monografii można dostrzec też pewne braki merytoryczne. Poniżej tytułem przykładu, wskazuję tylko niektóre z uchybień, o których mowa, a mianowicie:

- rozważania zawarte w rozdz. II, podr.2, w szczególności ppkt 2.2.4 „Fundament państwa dobrobytu a państwa społecznego”, a dotyczące m.in. państwa społecznego są powierzchowne. Zbyt mało jest tutaj rozważań teoretycznych (stanowisk innych autorów, np. W. Makowskiego dotyczących koncepcji państwa społecznego), a także zbyt mało własnej, naukowej dyskusji o analizowanym pojęciu, oryginalności w przedstawianiu z treści literatury. Nadmienić wypada, że podobnie jak Durkheim (s.51), także Makowski, wyróżniał solidarność mechaniczną i organiczną, tak samo także jak on je pojmował (W. Makowski, *Spółeczeństwo a państwo*, [w:] *Państwo społeczne*, Warszawa 1936);

w rozdz. III, ppkt 3.2.1.1 „Solidarność we wstępie do Konstytucji RP” zagadnienie normatywnego charakteru preambuły Konstytucji RP wymagałoby głębszej analizy na polu podjętych przez Habilitanta badań. Szkoda, że Autor nie podjął w tym zakresie dyskusji, by zaprezentować swoje poglądy na temat prawnej wartości wstępu do konstytucji. Można odnieść wrażenie, że Autor ogranicza się jedynie do kompilowania opinii i dorobku orzecznictwa;

- w rozdz. III, w szczególności ppkt 3.2.1.2. „Solidarność jako element społecznej gospodarki rynkowej”- zbyt mało znajdują wątków krytycznych, wskazujących na neoliberalny plan transformacji, który stał w zasadniczej sprzeczności z Konstytucją RP, która stanowi, że: „Społeczna gospodarka rynkowa oparta na wolności działalności gospodarczej, własności prywatnej oraz solidarności, dialogu i współpracy partnerów społecznych stanowi podstawę ustroju gospodarczego”. Należałoby też pogłębić rozważania dotyczące dialogu społecznego, który należy do podstawowych warunków

funkcjonowania polskiego systemu prawnego i stanowić powinien wytyczną legislacyjną i wskazówkę interpretacyjną w procesie stanowienia prawa (zob. S. I. Stadniczenko, *Konstytucjonalizacja dialogu społecznego*, Studia Iuridica Lublinensia 2014, nr 22);

- nawiązując do wcześniejszej uwagi stwierdzić można, że Autor zadowala się wnioskami dość ostrożnymi i powierzchownymi. Dotyczy to zwłaszcza rozważań zawartych w rozdz. III, w szczególności ppkt 3.3.2. „Solidarność społeczna a równość i sprawiedliwość społeczna”, gdzie Habilitant analizując związki między solidarnością społeczną a równością i sprawiedliwością społeczną nie odnosi się szerzej do sposobu pojmowania sprawiedliwości społecznej na gruncie literatury zagranicznej, zwłaszcza do poglądów (np. J. Rawlsa, A. Sena, L. R. Nozicka i F. A. Hayeka, M. Walzera,). Wprawdzie Autor pisze, że „ze względu na bogatą treść literatury, komentarze celowo zostaną zredukowane” (s. 132), to jednak trzeba było skrótowo chociażby zaprezentować niektóre stanowiska, a to wyłącznie dla dobra całości opracowania;

- w rozdz. IV, ppkt 4.5.3. „Relacje między jednostkami samorządu terytorialnego a organizacjami pozarządowym” Habilitant przyjmuje, iż współpraca z organizacjami pozarządowymi na podstawie umów o realizację zadań publicznych stanowi przejaw solidarności społecznej (s. 241). Przyznaję, że zabrakło mi w pracy próby podjęcia rozważań na temat pomocniczości horyzontalnej. To nie przypadek, że teorie społeczeństwa obywatelskiego, trzeci sektor pozostają w bliskim związku z zasadą pomocniczości. Autor, co prawda w pracy przytacza pogląd doktryny, iż „zasada pomocniczości musi być ściśle powiązana z zasadą solidarności i na odwrót (...)” s. 138, jednak w kontekście badanej solidarności społecznej należałoby również odnieść się do pomocniczości horyzontalnej, jako jednej z podstawowych zasad funkcjonowania nowoczesnego systemu władz publicznych i społeczeństwa obywatelskiego.

2.4.5. Warsztatowa strona monografii

W omawianym zakresie stwierdzam, że warstwa językowa, w tym stylistyczna są poprawne.

W mojej opinii analiza przedstawionej przez dr. R. Mędrzyckiego monografii pozwala jednoznacznie stwierdzić, że stanowi ona znaczny wkład w rozwój dyscypliny -nauki prawne.

2.5. Ocena pozostałych osiągnięć naukowych (publikacji)

W przedłożonym do oceny dorobku naukowo-badawczym w formie publikacji naukowych, Habilitant sam wskazuje dwa jego podstawowe obszary, mianowicie: wykluczenie społeczne i aksjologię prawa administracyjnego.

Oceniając dorobek publikacyjny z zakresu wykluczenia społecznego stwierdzam, że jest on wartościowy poznawczo, a niektóre z prezentowanych poglądów i wniosków uważam za cenne. Na uznanie zasługują przede wszystkim opracowania o charakterze monograficznym. Analizę tej części dorobku Habilitanta należy rozpocząć od dwóch pozycji monograficznych: *Zadania administracji publicznej w zakresie przeciwdziałania bezdomności – studium administracyjnoprawne*, Warszawa 2017, będącej opublikowaną wersją rozprawy doktorskiej obronionej w 2016 r. na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, pod tym samym tytułem oraz monografii współautorskiej pt. *Osoby ubogie, niepełnosprawne i bezdomne w pomocy społecznej*, Warszawa 2021. W wyróżnionych publikacjach Autor zasadnie skupił się przede wszystkim na analizie regulacji prawnych w tym zakresie, prezentując stanowisko, iż źródłem wykluczenia społecznego mogą być dysfunkcje istniejących przepisów prawnych, które uniemożliwiają skuteczną integrację społeczną osób wykluczonych. Podjęta tematyka prawnych problemów wykluczenia społecznego stanowi istotną część badań kierowanego przez Autora sieci naukowej „Wykluczenie Społeczne-Solidarność Społeczna”, skupiającej naukowców z sześciu ośrodków naukowych w Polsce. Już sam udział w takim przedsięwzięciu jest wysoce nobilitujący. Natomiast publikacje są dodatkowym przypieczętowaniem wykonanej pracy oraz namacalnym dowodem ukazującym jej efekty.

Również kluczowe znaczenie jeżeli chodzi o publikacje w nurcie badań nad wykluczeniem społecznym mają m.in. opracowania: *Działalność Rzecznika Praw Obywatelskich w Polsce w zakresie ochrony osób w kryzysie bezdomności i zagrożonych bezdomnością w latach 2005-2015 w świetle raportów RPO*, „Zeszyty Prawnicze” 2020, nr 1; *Problem bezdomności w świetle wybranych regulacji prawnych*, „Przegląd Legislacyjny” 2016, nr 4; *Nowe formy działania administracji publicznej i partnerów społecznych w zakresie przeciwdziałania bezdomności* [w:] *Bezdomność – problemy prawne, innowacyjne rozwiązania*, red. I. Lipowicz, Warszawa 2016), w których Habilitant podejmuje szereg zagadnień związanych z problemem bezdomności w Polsce. Podkreślenia również wymaga, że wnioski

badawcze w przedstawionym zakresie Kandydat starał się wykorzystać w pracy eksperta w Komisji ds. Przeciwdziałania Bezdomności przy Rzeczniku Praw Obywatelskich siódmej kadencji.

Dla pewnego porządku rzeczy zasadne jest wskazanie kilku innych opracowań, które stanowiły istotne poszerzenie pola badawczego związanego z wykluczeniem społecznym. W zakresie problematyki form pomocy osobom w kryzysie bezdomności Autor odniósł się też form pomocy społecznej, w tym wsparcia udzielanego innym grupom społecznym. Elementy tego typu działalności badawczej były przedmiotem opracowań poświęconych prawnej sytuacji osób starszych. Na szczególną uwagę zasługują tu m.in. następujące publikacje: *Rodzina w starzejącym się społeczeństwie – zagrożenia administracyjnoprawne*, „Studia nad Rodziną” 2018 nr 1); *Samorząd terytorialny wobec zjawiska długowieczności*, „Samorząd Terytorialny” 2020, nr 3; *Opieka zdrowotna osób starszych - między paternalizmem a niezależnością. Uwagi na tle innowacji w ochronie zdrowia* [w:] *Innowacje w ochronie zdrowia. Aspekty prawne, ekonomiczne i organizacyjne*, red. I. Lipowicz, Z. Nojszewska, S. Sikorski, Warszawa 2020; *Funkcje gminnych rad seniorów*, „Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny” 2017, nr 3; *Rechtsformen sozialer Sicherung für ältere Menschen in Polen*, „Zeitschrift für europäisches Sozial- und Arbeitsrecht” 2019/10. Badania w tym zakresie zaowocowały również podręcznikowymi opracowaniami tematyki pomocy społecznej, przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomanii, pomocy państwa w wychowaniu i opiece nad dziećmi (w opracowaniach *Instytucje materialnego prawa administracyjnego. Przegląd regulacji*, tom I i II, red. I. Lipowicz, Warszawa 2017, 2020).

W obszarze szeroko ujętego wykluczenia społecznego mieści się również kilka innych publikacji, takich jak: monografia współautorska pt. *Nowe zawody w podstawowej opiece zdrowotnej* (Wolters Kluwer Polska 2021), a także rozdział w publikacji zbiorowej dotyczący niepełnosprawności pt. *Konstytucyjne podstawy szczególnej opieki zdrowotnej nad osobami niepełnosprawnymi - uwagi na tle art. 68 ust. 3 Konstytucji* [w:] *Aksjologiczne i prawne aspekty niepełnosprawności*, red. A. Drabarz, Białystok 2020.

W ramach dorobku Kandydata ważne miejsce znajduje również współautorskie opracowanie w monografii naukowej wydanej przez międzynarodowe czasopismo: *Poverty prevention as a challenge for the international community in the context of*

Catholic social teaching [w:] Sustainable Development Goals and the Catholic Church Catholic Social Teaching and the UN's Agenda 2030, red. K. Cichos, J. A. Sobkowiak, R. Zenderowski, R. F. Sadowski, B. Zbarachewicz, S. Dziekoński, Routledge 2020. Nie można tracić z pola widzenia także doniosłego znaczenia działalności komentatorskiej dr. R. Mędrzyckiego. Jest on autorem komentarzy niektórych artykułów ustawy z 19.07.2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami (Lex/el., red. K. Roszewska, art. 6 (częściowo), 7, 13 (częściowo), 15-34, 49-50, 53-54).

Kierunek zainteresowań badawczych Habilitanta obejmuje także opracowania na temat aksjologicznych podstaw prawa administracyjnego. Powiązanie aspektów aksjologicznych z zagadnieniami wykluczenia społecznego, a także z zagadnieniami odnawialnych źródeł energii znalazło swoje odzwierciedlenie w kilku wartościowych publikacjach: *Wybrane aspekty aksjologii prawa tworzonego w celu przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu [w:] Aksjologia prawa administracyjnego*, t. II, red. J. Zimmermann, Warszawa 2016; *Axiological Paradigm of Social Inclusion Intensification – Selected Remarks*, „Review of European and Comparative Law”, 2019/3 (we współautorstwie); *The Legal and Axiological Aspects of Preventing the Causes of Disability in the context of a ‘healthy environment’*, „Eastern European Journal of Transnational Relations” 2019/2; *Odnawialne źródła energii w kontekście solidarności społecznej – wprowadzenie do problematyki*, „Ikar” 2019/1; *Energy Poverty as a European and Polish Legal Issue*, „Białostockie Studia Prawnicze” 2018/2 (we współautorstwie) oraz *Odnawialne źródła energii w aspekcie zrównoważonego rozwoju – zarys problematyki [w:] Tworzenie i wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych. Problemy administracyjno-prawne*, red. M. Szyrski, Warszawa 2016.

Innymi publikacjami w tym nurcie badań jest artykuł dotyczący aksjologicznych podstaw procesu rewitalizacji w jednostkach samorządu terytorialnego (*Solidarność społeczna wobec grup najbardziej wykluczonych społecznie w procesie rewitalizacji*, „Metropolitan. Przegląd Naukowy” 2018/1), a także opracowanie poświęcone solidarności jako elementowi prawa do dobrego samorządu (*Solidarność we współczesnej wspólnotcie samorządowej jako element prawa do dobrego samorządu terytorialnego [w:] Prawo do dobrego samorządu – perspektywa obywatela i mieszkańca [w:]*, red. M. Małysa-Sulińska, M. Stec, Warszawa 2021).

Zauważyć bowiem należy, że zainteresowania badawcze Kandydata obejmują w istocie zagadnienia związane z wykluczeniem społecznym i solidarnością społeczną. Można wręcz dojść do wniosku, że Habilitant korzysta umiejętnie z bliskości tych obszarów badawczych. Autor podnosi wiele problemów w publikacjach naukowych. Daje szereg konstruktywnych uwag, stara się odpowiedzieć na pytania podstawowe nie unikając tych najtrudniejszych.

Oprócz tego został wyróżniony także dorobek dotyczący analiz badawczych przepisów kancelaryjnych, w ramach którego mieszczą się następujące publikacje: rozdział w monografii naukowej: *Patologie związane z dysfunkcją niektórych przepisów instrukcji kancelaryjnej dla organów gmin i związków międzygminnych* [w:] *Patologie w administracji publicznej*, red. D.R. Kijowski, P. Suwaj, Warszawa 2009; współautorki artykuł: *Obowiązki kierownika podmiotu według nowej instrukcji kancelaryjnej*, „Administracja. Teoria-Dydaktyka-Praktyka” 2014/1; *Systemy kancelaryjne w polskiej administracji publicznej - perspektywa historyczna i współczesna*, „Deutsch-Polnische Juristen-Zeitschrift” 2016/ 1-2.

W ramach dorobku Kandydata znajdują się również publikacje dotyczące ochrony danych osobowych. Na szczególną uwagę zasługuje artykuł pt. *Wewnętrzna regulacja ochrony danych osobowych w Kościele Katolickim w Polsce na tle art. 91 RODO*, „Prawo Kanoniczne” 2018/4, w którym Autor podejmuje próbę dowodzenia możliwości istnienia autonomicznej regulacji dotyczącej ochrony danych osobowych w Kościele katolickim. W kolejnym współautorskim artykule pt. *Regulacje praw osób, których dane są przetwarzane – uwagi na tle autonomicznej regulacji ochrony danych osobowych w Kościele katolickim*, „Studia Pelplińskie” 2019/1, podjęto kwestię odpowiedzialności za naruszenia ochrony danych osobowych, jednocześnie wskazując sfery zastosowania RODO do ochrony danych osobowych w Kościele katolickim. Tematyka RODO stała się również przedmiotem rozważań we współautorskim artykule *Rodzina jako podmiot ochrony danych osobowych w pomocy społecznej*, „Samorząd Terytorialny” 2019/7-8, w którym poddano rozważaniom możliwość ochrony danych osobowych podmiotu jakim jest rodzina na gruncie ustawy o pomocy społecznej.

Działalność badawcza Habilitanta związana jest również z prawem do informacji (*Die Begründung von Gesetzentwürfen in Polen – ausgewählte Fragen im Bereich Informationsquelle* [w:] *Perspektiven des deutschen, polnischen und europäischen*

Informationsrechts. Ergebnisse einer deutsch-polnischen Alexander von Humboldt-Institutspartnerschaft, red. I. Lipowicz, J.P. Schneider, Osnabrück 2011), a także teoretycznymi konstrukcjami nauki prawa administracyjnego. Te ostatnie zagadnienia stały się przedmiotem rozważań w wydawanym dwukrotnie przez wydawnictwo LexisNexis a następnie przez wydawnictwo Wolters Kluwer Polska podręczniku prawa administracyjnego *Prawo administracyjne w pytaniach i odpowiedziach*, red. I. Lipowicz Warszawa 2010, 2012; *Prawo administracyjne. Zagadnienia podstawowe*, red. I. Lipowicz, Warszawa 2015.

W konkluzji stwierdzam, że dorobek Habilitanta poddany ocenie w tym punkcie recenzji, czyli dorobek bez monografii habilitacyjnej, zasługuje na uznanie jako stanowiący znaczny wkład w rozwój dyscypliny naukowej - nauki prawne.

2.6. Ocena istotnej aktywności naukowej realizowanej w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej, w szczególności zagranicznej

Dorobek naukowy Habilitanta uzupełnia 10 referatów konferencyjnych (w tym 8 wygłoszonych na konferencjach o charakterze ogólnopolskim i 2 wygłoszone na konferencjach o charakterze międzynarodowym). Kandydat był też organizatorem i współorganizatorem 6 konferencji krajowych.

Ponadto w 2019 r. odbył staż naukowy na Uniwersytecie Wrocławskim, w Zakładzie Ustroju Administracji Publicznej, Instytucie Nauk Administracyjnych.

Pan dr R. Mędrzycki pełnił funkcję redaktora tematycznego czasopisma „Metropolitan. Przegląd Naukowy” (do 2020 r.). Obecnie jest stałym recenzentem artykułów w czasopismach: „European Journal of Social Security”, „Zeszyty Prawnicze”, „Ekonomia Społeczna”, „Młody Jurysta”, „Metropolitan. Przegląd Naukowy”.

Jak wynika z przedłożonych informacji Habilitant brał udział (jako członek zespołu) w 2 projektach naukowo-badawczych oraz (jako kierownik projektu indywidualnego) w 2 projektach naukowo-badawczych, zrealizowanych w okresie przed uzyskaniem stopnia doktora. Ponadto brał udział (jako kierownik projektu indywidualnego i zespołowego) w 3 projektach naukowo-badawczych, zrealizowanych w okresie po uzyskaniu stopnia doktora.

W sumie Habilitant uczestniczył w realizacji 7 następujących projektów:

- 7) Wdrożenie koncepcji Smart villages w województwie mazowieckim (kierownik i wykonawca podzadania 1.10 Analiza elementów polityki administracyjnej wobec obszarów wiejskich z uwzględnieniem zasady partnerstwa społecznego i ich uwarunkowania prawne)- projekt zbiorowy, instytucja finansująca województwo mazowieckie); realizacja w 2021r.

Obecnie Habilitant uczestniczy w 2 projektach:

- 1) 2019-2022, Nr POWR.04.03.00-00-0131/18 „Elementarz AAC urząd przyjazny osobom z trudnościami w komunikowaniu się” -członek zespołu prawno-organizacyjnego, ekspert ds. analizy standardów, instytucja finansująca Centrum Projektów Europejskich.
- 2) Wdrożenie koncepcji Smart villages w województwie mazowieckim (współwykonawca podzadania 8.2 Opracowanie wkładu/projektu Strategii Rozwoju Obszarów Wiejskich Mazowsza (przygotowanie parametrów wspierających inteligentne opracowanie dokumentów planistycznych) w cz. CNT – członek zespołu - instytucja finansująca województwo mazowieckie.

2.7. Informacja o osiągnięciach dydaktycznych, organizacyjnych i popularyzujących naukę

Z przedłożonej dokumentacji wynika, że w ramach działalności dydaktycznej na Wydziale Prawa i Administracji UKSW Habilitant prowadził i prowadzi na studiach stacjonarnych i zaocznych zajęcia z następujących przedmiotów: Prawo administracyjne, Prawo administracyjne – część ogólna, Prawo administracyjne – część ustrojowa, Metody i techniki pracy w administracji publicznej, Wyzwania administracji publicznej wobec starzejącego się społeczeństwa, RODO – nowe zasady ochrony danych osobowych, Seminarium licencjackie, Seminarium magisterskie. Ponadto na tej samej uczelni Kandydat prowadzi wykłady na studiach podyplomowych Ochrona Danych Osobowych w Kościele.

Habilitant jest promotorem 10 prac magisterskich i 54 prac licencjackich z zakresu prawa administracyjnego oraz recenzentem 92 prac magisterskich i 10 prac licencjackich. Jest też promotorem pomocniczym w przewodzie doktorskim mgra Mateusza Kruczkowskiego. Tytuł rozprawy doktorskiej: „Sytuacja administracyjnoprawna człowieka w stanie terminalnym w świetle zasady poszanowania i ochrony godności człowieka”.

Pan dr R. Mędrzycki jest autorem i współautorem 6 publikacji (w tym 2 po uzyskaniu stopnia doktora) o charakterze praktycznym i dydaktycznym poświęconych tematyce prawa administracyjnego. W dorobku Kandydata należy przywołać także działalność szkoleniową (m.in.: szkolenie dla Rodziców z Przedszkola Sióstr Felicjanek w Warszawie nt. „Dziecko a Internet - czyli o zagrożeniach związanych z aktywnością dzieci w Internecie”, 27.02.2020 r. oraz cykl szkoleń seniorów m.st. Warszawy nt. konsumenckiej świadomości prawnej w ramach projektu „Konsumenci III Wieku” – projekt finansowany przez m.st. Warszawa, 2014-2015). Warto podkreślić, że takie zaangażowanie Habilitanta - nie tylko w sprawy stricte dydaktyczne- wymaga szczególnego docenienia. Kandydat był też organizatorem i prelegentem na konferencji studenckiej „Współczesne problemy dydaktyki prawa publicznego”, 26.04.2013

Pan dr R. Mędrzycki wykazał się również osiągnięciami w zakresie członkostwa w Komisji Ekspertów do spraw przeciwdziałania Bezdomności przy Rzeczniku Praw Obywatelskich w latach 2018 – 2021, a także w roli eksperta ds. analizy standardów w Projekcie POWR.04.03.00-00-0131/18 „Elementarz AAC urząd przyjazny osobom z trudnościami w komunikowaniu się”. Pełnił też funkcję przewodniczącego Komisji Konkursowej w Ogólnopolskim Konkursie Prac Dyplomowych „Wykluczenie Społeczne – Solidarność Społeczna” w 2021r. W latach 2010-2013 (przed uzyskaniem stopnia doktora) brał udział w pracach zespołu Wydziału Postępowań przed Trybunałem Konstytucyjnym Biura Analiz Sejmowych Kancelarii Sejmu RP.

Oprócz tego pełnił funkcję sekretarza: Tomu II Systemu Prawa Samorządu Terytorialnego „Ustrój administracji publicznej”, Wolters Kluwer Polska 2021; Seminarium Doktoranckiego i Otwartego Spotkania Naukowego WPiA UKSW (od 2019-do chwili obecnej); Katedry Prawa Administracyjnego i Samorządu Terytorialnego WPiA UKSW latach 2008-2009; łączonego seminarium naukowego (UKSW i SGH).

Habilitant jest też członkiem Chorwacko-Polskiej Sieci-Naukowej (CPSN), Stowarzyszenia Edukacji Administracji Publicznej (SEAP) oraz kierownikiem Sieci naukowej „Wykluczenie Społeczne-Solidarność Społeczna”. W latach 2013-2020 pełnił funkcję wiceprezesa Fundacji Didactics – Ośrodek Badań nad Nowymi Metodami Dydaktyki Prawa Publicznego. Przed uzyskaniem stopnia doktora w latach 2010-2013 brał udział w pracach zespołu Wydziału Postępowań przed Trybunałem Konstytucyjnym Biura Analiz Sejmowych Kancelarii Sejmu RP.

Ponadto w latach 2019-2020 pełnił funkcję pełnomocnika Dziekana Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie: do spraw Monitora WPIA UKSW; do spraw obsługi Rady Wydziału Prawa i Administracji; do spraw praktyk studenckich na kierunku administracja WPIA UKSW. Obecnie jest członkiem Rady Wydziału Prawa i Administracji WPIA UKSW oraz członkiem Rady Dyscypliny Nauki Prawne WPIA UKSW.

Pan dr R. Mędrzycki otrzymał następujące nagrody: Nagroda Martina Schöllera dla najlepszej pracy magisterskiej i doktorskiej powstałej na UKSW, za pracę doktorską: „Zadania administracji publicznej w zakresie przeciwdziałania bezdomności – studium administracyjnoprawne”, kwiecień 2021 r.; Indywidualna nagroda Rektora UKSW III stopnia za pozyskanie projektów badawczych i edukacyjnych istotnych dla rozwoju Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie i oceny poszczególnych wydziałów, listopad 2017 r

Zatem zgromadzony dorobek naukowy, działalność organizatorska, ekspercka, popularyzatorska, udział w projektach badawczych oraz konferencjach i seminariach naukowych potwierdza, że Pan dr R. Mędrzycki jest dojrzałym badaczem, który potrafi nie tylko samodzielnie prowadzić badania, ale i kierować zespołami naukowymi.

3. Konkluzje

Dotychczasowe uwagi i spostrzeżenia uprawniają do jednoznacznego wniosku, że zarówno przedłożona monografia naukowa pt. *Zasada solidarności społecznej w prawie samorządu terytorialnego*, jak i pozostałe osiągnięcia naukowe zasługują na jednoznacznie pozytywną ocenę. Stanowią one znaczny wkład w rozwój dyscypliny – nauki prawne. W związku z powyższym w pełni zasadne jest nadanie Kandydatowi stopnia doktora habilitowanego w dyscyplinie - nauki prawne. Wnoszę zatem o dopuszczenie Pana dr. Radosława Mędrzyckiego do dalszych etapów postępowania habilitacyjnego.

Wrocław, dn. 16.08.2022r.

